

Beslutningsforslag nr. B 184

Folketinget 2023-24

Fremsat den 1. marts 2024 af Charlotte Broman Mølbæk (SF) og Sigurd Agersnap (SF)

Forslag til folketingsbeslutning
om at give børn ret til akut hjælp fra PPR (pædagogisk-psykologisk
rådgivning)

Folketinget pålægger regeringen at tage de fornødne initiativer til at sikre, at børn senest den 1. januar 2025 får ret til akut hjælp fra pædagogisk-psykologisk rådgivning (PPR).

Bemærkninger til forslaget

Antallet af børn og unge, som døjer med psykisk mistrivsel, er kraftigt stigende. På ti år, fra 2012-22, er 49 pct. flere børn og unge kommet i kontakt med psykiatrien (»Analyse-notat – psykiatriske diagnoser og kontakter blandt børn og unge i 2012-2022«, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, 2023), og hvert sjette barn under 10 år lider af mentale helbredsproblemer som angst, adhd, autisme eller depression (»Mental sundhed og psykisk sygdom hos 0-9-årige børn«, Vidensråd for Forebyggelse, 2021). Samtidig oplever flere børn og unge psykiske symptomer som ensomhed, lav livstilfredshed og øget forbrug af smertestillende medicin. Det giver alvorlige udfordringer både for familierne og for samfundet. Unge med psykiske diagnoser har sværere ved at tage uddannelse og ender oftere med et liv på kanten af arbejdsmarkedet. De offentlige udgifter til specialundervisning og børne- og ungdomspsykiatri er stigende. Og den psykiske mistrivsel har en social slagside og rammer børn i udsatte familier ekstra hårdt. Udviklingen forværres, bl.a. fordi alt for mange børn og unge med mental mistrivsel ikke opdages i tide og familierne ofte må vente længe på at få hjælp, på trods af at vi ved, hvor afgørende det er at sætte hurtigt ind for at forebygge og afhjælpe psykiske symptomer, som ellers risikerer at vokse sig større.

Stadig flere børn får angst eller må blive hjemme fra skole på grund af skolevægning. I løbet af de seneste 10 år (2006-2016) er antallet af børn og unge, der er blevet diagnosticeret med angst eller depression, tredoblet, helt konkret fra 2.354 børn og unge til 7.189 børn og unge (jf. tabel 1 i »Prævalens, incidens og aktivitet i sundhedsvæsenet for børn og unge med angst eller depression, ADHD og spiseforstyrrelser«, Sundhedsstyrelsen, 2017).

I en rundspørge foretaget af Dansk Psykolog Forening blandt 508 PPR-psykologer fra hele landet svarer 60 pct., at skolevægning har været et stigende problem i de seneste par år, mens 71 pct. svarer, at de i deres arbejde »ofte« møder børn, som har brug for hjælp i relation til skolevægning (»Flere børn mistrives og kommer ikke i skole«, Dansk Psykolog Forening, den 16. marts 2018). I dag er der mange børn, som ikke får den akutte og nødvendige hjælp, de har brug for (»Angstforeningen: For dårlig hjælp til børn med angst«, TV2 Øst, den 25. september 2018).

En undersøgelse lavet af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) fra 2023, som sætter fokus på kommunernes pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR), viser, at 82 pct. af PPR-ledere vurderer, at de i høj grad eller nogen grad må acceptere længere ventetider. 38 pct. af skolelederne og 36 pct. af PPR-lederne vurderer, at der går 1-3 måneder, mens 26 pct. af skolelederne og 19 pct. af PPR-lederne vurderer, at der går mere end 3 måneder, før PPR har første aktivitet i sagen.

Ifølge professor på CEBU – Center for Psykologisk Behandling til Børn og Unge ved Aarhus Universitet Mikael Thastum kan ubehandlet angst hos børn og unge føre til angstlidelser i voksenalderen. Halvdelen af alle voksne med

angst har ifølge Mikael Thastum haft angst i barndommen (»Børn kan ikke få hjælp mod angst: »Det er dybt tåbeligt«, berlingske.dk, den 2. februar 2019).

Ud over at påvirke børn og unges muligheder for et godt børneliv kan angsten også påvirke deres voksenliv. En rapport fra det tidligere Økonomi- og Indenrigsministerium viser, at dobbelt så mange unge mellem 18 og 29 år med angst ikke er i gang med en uddannelse eller er i beskæftigelse sammenlignet med unge uden en psykisk lidelse. For unge uden en psykisk lidelse er 20 pct. ikke i uddannelse eller beskæftigelse, mens det gælder for 40 pct. af de unge med angst. Derudover viser rapporten, at unge med psykisk sygdom generelt har flere sociale problemer, misbrugsproblemer og oftere er dømt for kriminalitet end unge generelt i samme aldersgruppe (»Tilknytning til uddannelse eller beskæftigelse blandt unge med psykisk sygdom«, Økonomi- og Indenrigsministeriet, 2018).

Kommunerne er i dag ikke lovgivningsmæssigt forpligtet til at give børn og unge akut hjælp ved f.eks. angst eller skolevægning. Det er således op til den enkelte kommune, om de ønsker at have et akut behandlingstilbud til børn og unge i mistrivsel. Derfor er det vidt forskelligt, om børn og unge kan få behandling, og det afhænger af, hvor de bor i landet.

Forslagsstillerne ønsker, at børn og unge, uanset hvilken kommune de vokser op i, og hvilken skole de går på fremadrettet, kan få akut hjælp ved alvorlig mistrivsel, f.eks. ved skolevægning eller angst. Forslagsstillerne ønsker ligeledes, at behandlingen skal være gratis for de pågældende børn, unge og deres forældre.

Forslagsstillerne foreslår derfor, at reglerne bliver ændret, så kommunerne bliver lovmæssigt forpligtet til at tilbyde akut, gratis hjælp fra PPR til børn og unge, der har behov for det. Det foreslås, at kommunerne forpligtes på at kunne iværksætte lettere akutte behandlingsindsatser til rådighed ved akut og alvorlig mistrivsel.

Finansiering

Det er vanskeligt at give et præcist estimat på, hvad forslaget om at forpligte alle kommuner til at tilbyde børn og unge akut og gratis hjælp fra PPR og give børn og unge adgang til hurtigere hjælp, end de får i dag, vil koste på kort sigt. På længere sigt kan forslaget dog meget vel betyde færre udgifter, idet det lægges til grund, at de pågældende børn og unge, som tilbydes akut hjælp fra PPR, ikke i samme omfang som i dag f.eks. vil have sociale problemer og misbrugsproblemer, som både har store menneskelige omkostninger for den enkelte og tillige er dyrt for samfundet.

Med finanslovsaftalen for 2024 blev der afsat en pulje til flere hænder i PPR på 50 mio. kr. stigende til 80 mio. kr. SF vurderer, at der er behov for at afsætte yderligere 200 mio. kr. årligt. Disse midler vil kunne finansieres inden for det økonomiske råderum, men SF har desuden en række

konkrete finansieringsforslag, som vil kunne anvendes, herunder en begrænsning af mulighederne for skattefradrag til brug for aggressiv skatteplanlægning.

Skriftlig fremsættelse

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at give børn ret til akut hjælp fra PPR (pædagogisk-psykologisk rådgivning).

(Beslutningsforslag nr. B 184)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.